

Dwight David Eisenhower „prezident Ike“

18.července 2005 Jana Jelínková

Dwight David Eisenhower, kterého můžete znát také pod přezdívkou „prezident Ike“ se narodil roku 1890 v Denisonu v Texasu. Krátce poté se přestěhoval do Abilene ve státě Kansas, kde také vyrůstal. Generál a prezident Spojených států amerických byl jednou z významných postav druhé světové války, kde se ukázal být spíše diplomatem než vojákem. Své působení v zahraniční politice vždy stavěl na americké angažovan

osti při řešení mezinárodních problémů.

V mládí studoval na vojenské akademii ve West pointu, což také nastartovalo jeho vojenskou kariéru. Studium ukončil v roce 1915 a byl po absolutoriu zařazen k pěchotě. Ve svém prvním vojenském působišti získal reputaci jako zdatný vojenský odborník a přestože se neúčastnil bojů v první světové válce, dostává o pět let později hodnost majora americké armády. Jím také zůstává po další dvě desetiletí a delší dobu míru využívá pro studium Velitelské akademie generálního štábu v Kansasu.

V předválečné době je pak Eisenhower povýšen a stává se podplukovníkem americké armády a krátce po přepadení Pearl Harboru postupuje na pozici náčelníka štábu pozemního vojska. G. C. Marshall jej jmenuje náčelníkem operačního pozemního vojska. Eisenhower poté připravuje strategický plán spojenců, plán, jenž požaduje utlumení akcí v Tichomoří a poražení nacistů v Evropě. V roce 1942 je opět povýšen, tentokrát již do hodnosti generálporučíka a v roce 1943 pak Eisenhower, již jako generál, přebírá velení při invazi na Sicílii. Stává se také náčelníkem vrchního velitelství spojeneckých expedičních sil. Po skončení války pak v roce 1948 nastupuje na Marshallovo místo a stává se náčelníkem generálního štábu armády Spojených států amerických.

Prezidentem republikánů

Po odchodu Dwighta Davida Eisenhowera z armády začíná „boj“ mezi republikány a demokraty, kteří jej chtějí za kandidáta do následujících prezidentských voleb. Eisenhower se nakonec rozhodl pro republikány. Ovšem v té době ani mezi nimi nenašel stoprocentní podporu. V roce 1953 se tedy po složení inaugurační slibu ocitá mezi oběma křídly republikánů.

Sám sebe v té době označuje jako „dynamického konzervativce.“ Ve vnitřní politice si počíná opravdu konzervativně, staví se tvrdě proti veškerým regulacím, proti kontrole cen i mezd a jako představitel liberálních ekonomických principů prosazuje vyrovnaný rozpočet a snižování daní. Jeho politika tedy spočívá v „moderním republikanismu“.

Za jeho vlády je ukončena také korejská válka a v roce 1956 vyslovuje jménem USA podporu OSN proti Francii a Velké Británii. Snaží se také o překonání bariér studené války, například návštěvou představitelů SSSR, bohužel to však nepřináší žádnou změnu ve světové politice.

První volební období vyhrál do té doby největším rozdílem hlasů a i ve svém druhém volebním období opět poráží svého soupeře Stevensona. V té době se ovšem začínají ve Spojených státech amerických objevovat vážnější ekonomické problémy, růst hospodářství stagnuje a roste nezaměstnanost.

Zahraniční politik

V roce 1956 se prohlubuje krize na Blízkém východě. Egypt znárodňuje Suezský průplav a Velká Británie společně s Francií a Izraelem podniká útok. Prezident Eisenhower se k této akci odmítá připojit a společně se SSSR hlasuje proti NATO a OSN. Tímto jasným stanoviskem dává najevo nesouhlas o pokus vehnat arabské národy do náruče SSSR.

Po skončení suezské krize prezident přislíbil hospodářskou a vojenskou pomoc všem blízkovýchodním národům. Tento krok vstupuje do historie jako „Eisenhowerova doktrína“. Eisenhower se také snaží o posílení vojenské aliance, zejména pak NATO, ke kterému je díky jeho aktivitám v roce 1955 přijata SRN.

I přesto se však chtěl Eisenhower prezentovat více jako mírotvůrce. Kromě úspěšného ukončení konfliktu v Koreji a odmítnutí podílet se na konfliktu v Indočíně i suezské krizi, předložil také svůj program „Atomů pro mír“, který usiloval o značné omezení jaderných zbraní.

Po dvou funkčních obdobích ve funkci prezidenta Spojených států amerických se D. D. Eisenhower

odebírá na odpočinek na svou farmu v Gettysburgu v Pensylvánii. Umírá roku 1969 ve Washingtonu.